

Hvaða þýðingu hefur skýrsla WHO og WB um fötlun fyrir Ísland?

Vangaveltur sérfræðings í stefnumótun og geðheilbrigðismálum
Héðinn Unnsteinsson

Fötlun

» Fötlun

- Yfir 1.000.000.000 manna sem búa við fötlun
 - 15% mannkyns

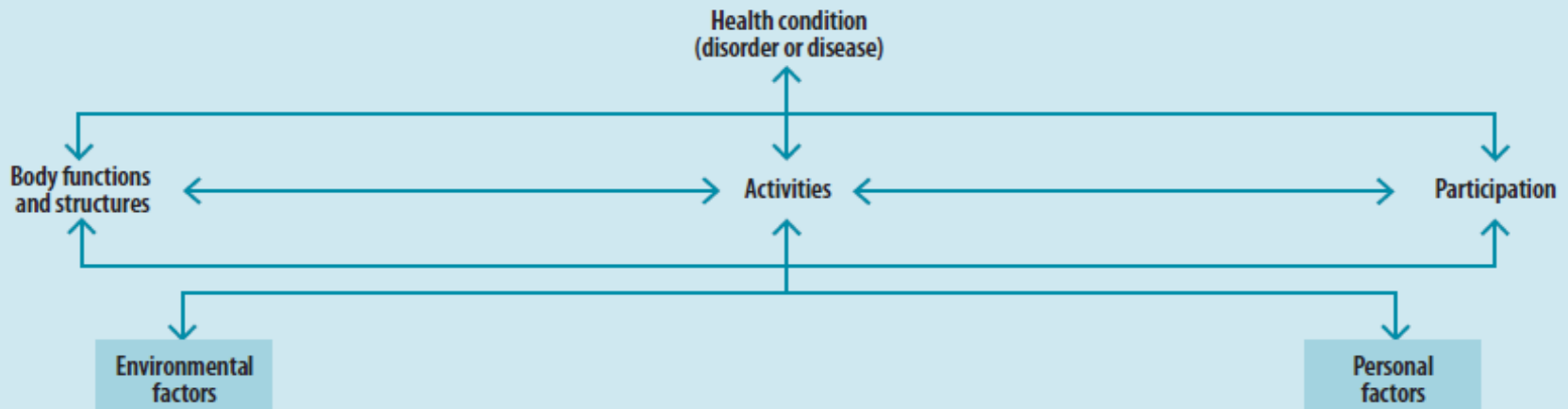
- » Samkvæmt samningi SP um réttindi fólks með fötlun er fötlun afleiðing samspils milli einstaklings með skerta getu og umhverfisins. Það er einungis hægt að tala um fötlun þegar umhverfið nær ekki að mæta þörfum einstaklings með skerta getu.

Fötlun- Geta

- » Samspil félagslega og læknisfræðilega módelsins (orsök-afleiðing)
- » Þrjú flokkar (líkamlegar, vitsmunalegar og geðfatlanir)
- » Tvíhyggjan og nauðsynlegur viðsnúningur frá „dis“ (disability-dis-ease) – (less-ability)

Representation of the International Classification of Functioning, Disability and Health

Skýrsla WHO og WB um fötlun

Markmið skýrslunnar er tvíþætt:

- » Að veita stjórnvöldum og aðilum borgarlegs samfélags upplýsingar byggðar á bestu gögnum fáanlegum um mikilvægi fötlunar og greiningar á mögulegum leiðum til úrbóta að jöfnuði
- » Ráðleggingar til þjóðríkja og alþjóðasamfélagsins um aðgerðir

Skýrslan og samningur SP um réttindi fatlaðra (SSPRF)

- » Skýrslunni er ætlað að veita sönnunargögn sem liðka fyrir og örva fullgildingu og innleiðingu SSPRF

Skýrsla WHO-WB Hindranir-afleiðingar

- » Fordómar og mismunun
- » Skortur á aðgengilegri velferðarþjónustu (jafnt)
- » Óaðgengilegt samgöngukerfi
- » Óaðgengileg samskipta og upplýsingakerfi

- » Verra heilsufarsástand
- » Lægra menntunarstig
- » Færri atvinnu- og viðskiptatækifæri
- » Hærri tíðni fátæktar

Tilmæli skýrslu WHO-WB til stjórnvalda

» Tryggja fötluðum:

- Jafnt aðgegni að allri þjónustu
- Útfæra sérstök verkefni og þjónustu sérsniðin að þörf fatlaðra
- Móta stefnu og leggja fram aðgerðaáætlun í málefnum fatlaðra
- Auka vitund og skilning um málefni og stöðu fatlaðra í samfélaginu
- Styðja við rannsóknir og þróun í málaflokknum
- Að bæta aðgengi og gæði gagna um fötlun
- Hafa þá meginreglu í allri ofangreindri vinnu að fatlaðir og samtök þeirra komi ævinlega þar að
- Tryggja að fjárveitingar fáist til ofangreindra verkefna

Samningur SP um réttindi fólks með fötlun

CONVENTION on the RIGHTS of PERSONS with DISABILITIES

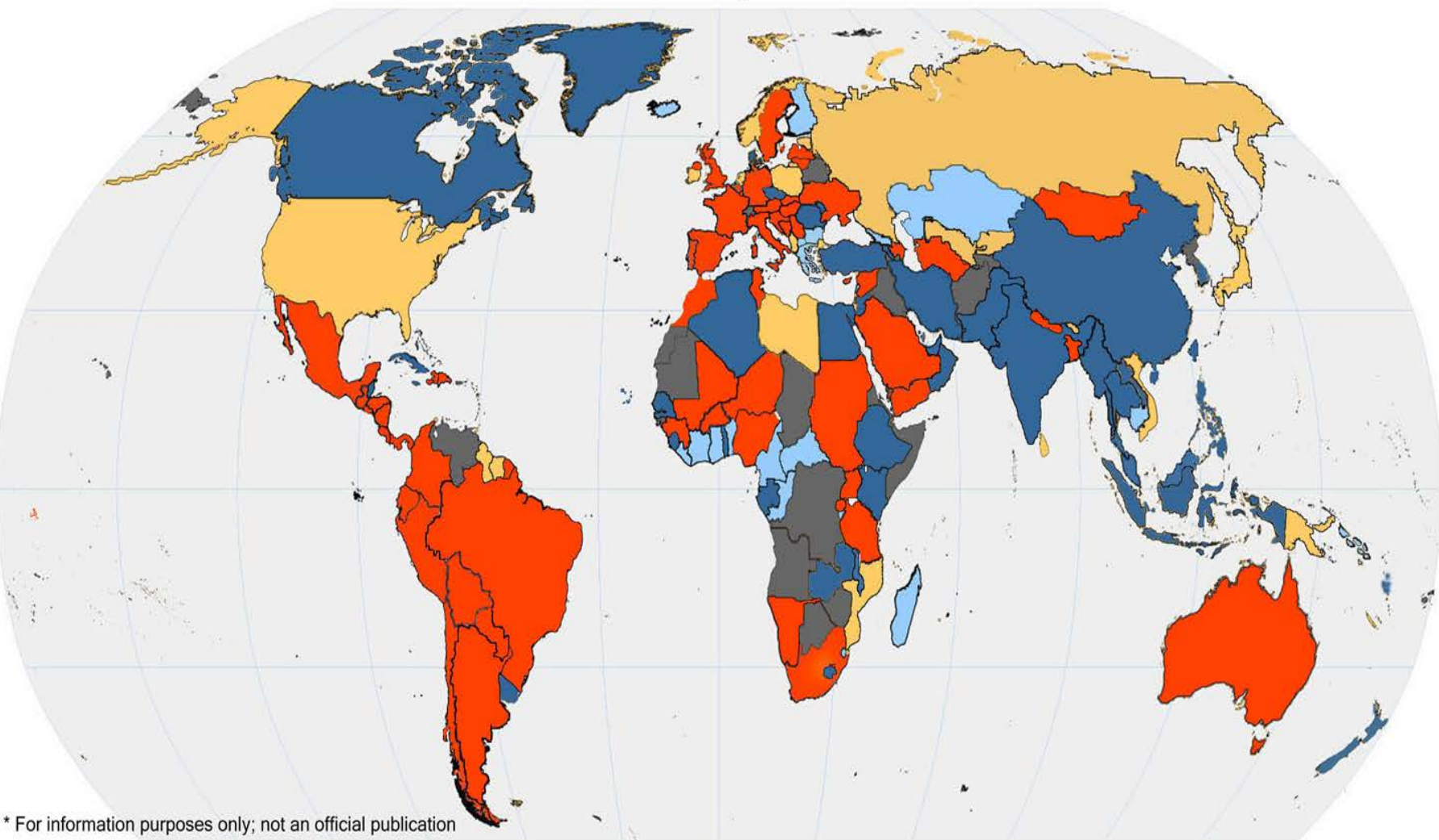
Markmiðið með samningi þessum er að stuðla að því að fatlað fólk njóti allra mannréttinda og mannfrelsis til fulls og jafns við aðra, jafnframt því að vernda og tryggja slík réttindi og frelsi, og að auka virðingu fyrir meðfæddri göfgi þess.

Staða SP samnings (15.0.3.2012)

■ Not Signed ■ Signed Convention ■ Signed Convention & Protocol ■ Ratified Convention ■ Ratified Convention & Protocol

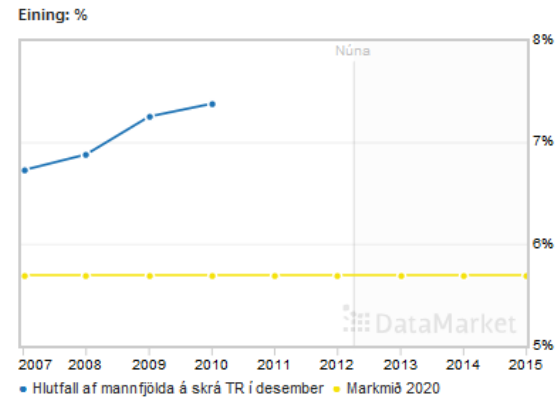

* For information purposes only; not an official publication

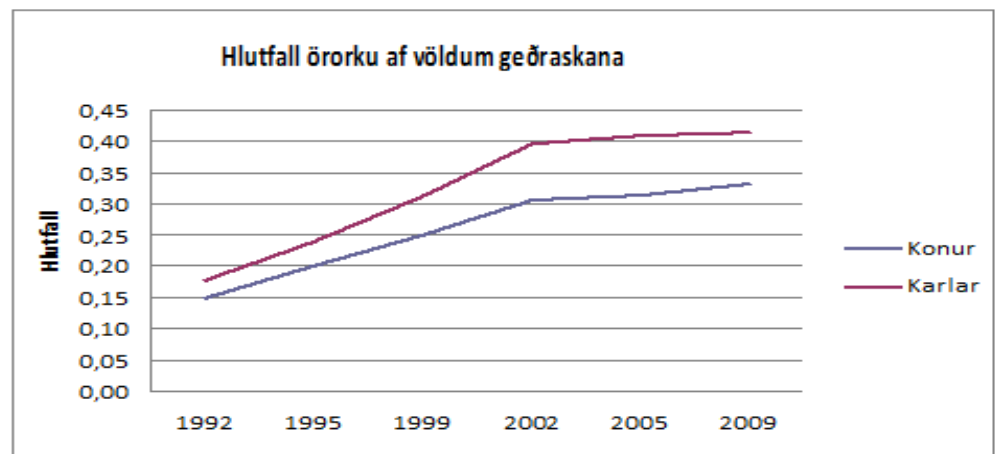
Greining- Ísland

- » Við höfum ekki fullgilt SSÞRF
- » Við búum við hækkandi örorku

1. Að lækka hlutfall íbúa með 75% örorkumat á aldrinum 18-66 ára úr 7,3% í 5,7% árið 2020

- » Miðað við greiningar og reynslu annarra þjóða eftir kreppu megum við eiga vona á aukningu í fjölda fatlaðra, sér í lagi geðfatlaðra

Skuldbindinga orðræðan

- » “tryggja og stuðla”
- » “gera allar viðeigandi ráðstafanir”
- » “taka mið af”
- » “stuðla að rannsóknum og þróun”
- » “að láta í té”
- » “hafa náið samráð við og tryggja virka þátttöku”
- » “eigi skal takmarka eða víkja”
- » “að samþykkja öll viðeigandi lagaákvæði og ráðstafanir á sviði stjórnsýslu”

Ályktun

- » Fullgilding og innleiðing Samnings SP um réttindi fólks með fötlun er afar mikilvæg
- » Mikilvægi áherslu á getu í stað fötlunar (í umhverfi jafnt og hjá einstaklingum)
- » Áhersla á kerfisbreytingu– kerfið þarf nú markvisst að vinna með umhverfinu við að þjónusta og efla getu einstaklinga til virkni og þáttöku
- » Viðhorfsbreyting
- » Alþjóðlegu sáttmálarnir, yfirlýsingarnar, undirskriftirnar og viðtengingarhátturinn skilar okkur áleiðis...en...

I STAND FOR

accessibility, safety, community acceptance
INDEPENDENT LIVING AND QUALITY OF LIFE
FULL AND ACTIVE PARTICIPATION IN SOCIETY
EQUAL ACCESS TO EDUCATION AND EMPLOYMENT

